

DE POËTISCHE WEG

Soms lees je een boek dat je dacht al lang te kennen, en word je toch weer geraakt. Zo verging dat mij met het boek "moeilijke kinderen bestaan niet" van H. Köhler. Köhler beschrijft in hoofdstuk 7 het belang van de poetische weg bij het opvoeden van kinderen. Ik zal hieronder wat punten aanstippen.

"Eerbied voor het geheimzinnige wezen van het kind, dat moet het begin zijn van de instelling waarmee de opvoeder zijn opdracht aanvaardt." (R. Steiner)

Maar hoe ziet die eerbied voor dat wezen van het kind er dan uit? De geest van het kind kan je niet opvoeden, die kan zich alleen zelf ontwikkelen. Je kunt er dus niets instoppen in de hoop het te vormen. Het enig dat je kunt doen is die geest de ruimte geven, voorwaarden scheppen om zich te kunnen ontwikkelen.

Daarvoor dien je als opvoeder een erkennende houding aan te nemen, een houding waarin je MET het kind bent, zonder jezelf weg te cijferen. Dan is je hele houding helend. Dan kunnen de hindernissen die opgeworpen zijn door opvoeding, onderwijs of erfelijkheid overwonnen worden. Overwonnen door een verhoogd begrip, niet door planmatige opvoeding. Het gaat daarbij om het kind, en niet wat de maatschappij of jijzelf belangrijk vindt

Daarbij onderscheidt Köhler in navolging van Steiner 3 gulden opvoedregels die van belang zijn:

- Dankbaarheid voor wat ons door het kind ten deel valt
- Het raadel dat het kind is, moet opgelost worden door de opvoeder; Het begrip van de opvoeder wordt tot helende daad.
- De in liefde beoefende opvoedkunst, waarbij het kind in wisselwerking met ons, zichzelf instinctief opvoedt en zijn vrijheid niet in gedrang komt, ook waar die vrijheid nog het onbewuste element van organische groeikracht is (hoop).

Dan gaat hij vervolgens in op hoe je als volwassene aanwezig zou moeten zijn om het kind de aandacht te geven die het nodig heeft zonder opdringerig te zijn. Hij noemt dan het oerbeeld van een moeder met een handwerkje terwijl het kind speelt.

Juist in relatie tot een volwassene kan er een sfeer ontstaan waarbij het kind zichzelf laat zien in zijn vrije spel. Dit vraagt van de volwassene innerlijke terughoudendheid; geen goed of fout, niet nieuwsgierig zijn, geen conclusies trekken et cetera. Geen beoordelende of resultaat gerichte blik, maar ook geen verrukte of ironische uitroepen. In feite gaat het om beluisteren, niet om bespieden; om pretentieloze aandacht. Het vraagt om bescheiden betrokkenheid; het kind ervaart dat de volwassene nabij is en dat dat fijn is, maar het heeft op deze manier ook zijn eigen ruimte.

In feite zoals een Japanse dichter een Haiku schrijft: een pure, oordeelsvrije waarneming waaruit respect spreekt voor het onderwerp:

*Het lentewater
komt langzaam
van de bergen*

Probeer maar eens een haiku achtige beschrijving van je kind, of een situatie met je kind, te maken. Het lijkt misschien niet zinvol, maar als je het laat bezinken ontstaat daar dan een dieper niveau van begrijpen en waarnemen van je kind. Een aandacht die zeker zijn weerslag heeft op het kind.

Köhler pleit ervoor dat iedere opvoeder een paar maal per week 20 minuutjes de tijd neemt om op deze manier met het kind bezig te zijn.

Samenvattend gaat het er in feite om om er gewoon te ZIJN. Maar ja, in onze drukke levens, onze angsten, oordelen en verplichtingen, is dat misschien niet zo eenvoudig als het lijkt.....

Hannah de Vos - Beckers